C/2026/3925
1.9.2026

RÅDETS HENSTILLING

af 10. juli 2026

om Italiens økonomiske, sociale, beskæftigelsesmæssige, strukturelle og budgetmæssige politikker

(C/2026/3925)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1263 af 29. april 2024 om effektiv samordning af de økonomiske politikker og om multilateral budgetovervågning samt om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 ([1]), særlig artikel 3, stk. 3,

som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer ([2]), særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

(1) I forordning (EU) 2024/1263 præciseres det, at formålet med rammen for økonomisk styring er dels at fremme sunde og holdbare offentlige finanser, bæredygtig og inklusiv vækst samt modstandsdygtighed gennem reformer og investeringer, dels at forhindre uforholdsmæssigt store offentlige underskud. Det fastsættes i forordningen, at Rådet og Kommissionen foretager multilateral overvågning inden for rammerne af det europæiske semester i overensstemmelse med målsætningerne og bestemmelserne i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF). Det europæiske semester indbefatter navnlig udformning samt overvågning af gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger.

([1]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1263 af 29. april 2024 om effektiv samordning af de økonomiske politikker og om multilateral budgetovervågning samt om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 (EUT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer (EUT L 306 af 23.11.2011, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj).

(2) Den 25. november 2025 vedtog Kommissionen en udtalelse om Italiens udkast til budgetplaner for 2026. Samme dag vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 rapporten om varslingsmekanismen 2026, hvori Italien blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilken der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Kommissionen vedtog også en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet, en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den menneskelige kapital i Den Europæiske Union samt et forslag til den fælles rapport om beskæftigelsen 2026, hvori gennemførelsen af beskæftigelsesretningslinjerne og principperne i den europæiske søjle for sociale rettigheder analyseres. Rådet vedtog henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet ([3]) den 21. april 2026 og den fælles rapport om beskæftigelsen samt henstillingen om den menneskelige kapital den 9. marts 2026.

(3) Den 29. januar 2025 offentliggjorde Kommissionen konkurrenceevnekompasset, som udgør en strategisk ramme med henblik på at styrke Unionens globale konkurrenceevne i de næste fem år. Heri peges der på tre omstillingsforudsætninger, nemlig innovation, dekarbonisering og konkurrenceevne, samt på sikkerhed som væsentlige katalysatorer for bæredygtig økonomisk vækst. Konkurrenceevnekompasset har siden offentliggørelsen dannet grundlag for arbejdet i det europæiske semester, hvilket sikrer, at medlemsstaternes økonomiske politikker stemmer overens med EU's strategiske målsætninger, og at der således skabes en fælles tilgang til økonomisk styring, der fremmer bæredygtig vækst, innovation og modstandsdygtighed i hele Unionen.

(4) I 2026 forløber det europæiske semester for samordning af de økonomiske politikker fortsat sideløbende med genopretnings- og resiliensfacilitetens endelige gennemførelsesstadie ([4]). Genopretnings- og resiliensplanerne har sammen med finansieringen inden for rammerne af samhørighedspolitikken spillet en afgørende rolle med hensyn til at opfylde de politiske prioriteter under det europæiske semester, idet planerne var nødvendige for at tage effektivt hånd om alle eller en betydelig del af de udfordringer, der er identificeret i de relevante landespecifikke henstillinger fra de seneste semesterforløb, og der var behov for programmer, som finansieres via den europæiske samhørighedspolitik, for at tage hensyn til de landespecifikke henstillinger. I takt med at genopretnings- og resiliensfaciliteten nærmer sig sin udløbsdato, er det fortsat vigtigt at fastholde og bygge videre på de reformer og investeringer, som støttes og gennemføres inden for rammerne af genopretnings- og resiliensfaciliteten, navnlig dem, der bidrager til at håndtere de udfordringer, der er identificeret i de landespecifikke henstillinger.

(5) Den 3. juni 2026 offentliggjorde Kommissionen landerapporten for Italien 2026. Heri foretages der en vurdering af Italiens fremskridt med efterlevelsen af de landespecifikke henstillinger for 2025, og der gøres status over Italiens gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen. På grundlag af denne analyse udpeges i landerapporten de mest presserende udfordringer, som Italien står over for. Rapporten indeholder også en vurdering af Italiens fremskridt med gennemførelsen af den europæiske søjle for sociale rettigheder og opfyldelsen af Unionens overordnede mål vedrørende beskæftigelse, færdigheder og bekæmpelse af fattigdom og social udstødelse samt af fremskridtene med gennemførelsen af De Forenede Nationers verdensmål for bæredygtig udvikling.

([3]) EUT C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj.

([4]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241 af 12. februar 2021 om oprettelse af genopretnings- og resiliensfaciliteten (EUT L 57 af 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

(6) Kommissionen har foretaget en dybdegående undersøgelse for Italien i henhold til artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011. De væsentligste resultater af Kommissionens undersøgelse af de makroøkonomiske sårbarheder i Italien med henblik på nævnte forordning blev offentliggjort den 20. maj 2026 ([5]). Den 3. juni 2026 konkluderede Kommissionen, at Italien er berørt af makroøkonomiske ubalancer. Italien står navnlig over for vedvarende sårbarheder relateret til høj offentlig gæld og svag produktivitetsvækst, som har grænseoverskridende relevans, og det er afgørende fortsat effektivt at gennemføre vækstfremmende reformer og investeringer, kombineret med en forsvarlig finanspolitisk kurs, for at nedbringe disse sårbarheder. Den offentlige gæld målt i BNP faldt efter pandemien, men steg i 2024 og atter i 2025 som følge af en opbremsning i væksten i nominelt BNP, den udskudte indvirkning af tidligere års skattefradrag for boligrenoveringer og stadig store offentlige underskud. Den offentlige gældskvote forventes at fortsætte med at stige i 2026 og 2027. Arbejdsproduktiviteten er faldet på det seneste, og opsvinget forventes at være beskedent i 2026-2027, hvilket fortsat vil begrænse væksten i potentielt BNP og dermed hæmme nedbringelsen af den offentlige gældskvote. Bankerne har forbedret kvaliteten og produktiviteten af deres aktiver væsentligt og nedbragt omfanget af misligholdte lån, men den stærke forbindelse mellem staten og bankerne vækker stadig bekymring, da national statsgæld udgør en stor andel af bankernes aktivbeholdninger, særlig for mindre signifikante institutioner og andelsbanker. Der er fortsat sket bedringer på arbejdsmarkedet, men arbejdspotentialet lader ikke til at blive fuldt udnyttet. Der er truffet foranstaltninger til at nedbringe de langvarige sårbarheder, men til trods for den seneste omfattende reformindsats, har disse endnu ikke givet sig udslag i mærkbare produktivitetsgevinster. På længere sigt er det vigtigt at fortsætte den effektive gennemførelse af vækstfremmende reformer og investeringer og at opretholde en forsigtig finanspolitisk kurs for at forbedre produktivitetsvæksten og nedbringe den offentlige gældskvote.

(7) Den 21. januar 2025 vedtog Rådet på grundlag af Kommissionens vurdering og henstilling en henstilling om godkendelse af Italiens nationale mellemfristede plan for finans- og strukturpolitiske tiltag ([6]). Planen dækker perioden 2025-2029 og beskriver en finanspolitisk tilpasning fordelt over syv år. Rådets henstilling indeholdt følgende maksimale vækstrater i nettoudgifterne: 1,3 % i 2025, 1,6 % i 2026, 1,9 % i 2027, 1,7 % i 2028 og 1,5 % i 2029, hvilket svarer til maksimale kumulerede vækstrater – beregnet med 2023 som basisår – på - 0,7 % i 2025, 0,9 % i 2026, 2,8 % i 2027, 4,6 % in 2028 og 6,2 % i 2029. For 2025-2026 stemmer disse maksimale vækstrater i nettoudgifterne overens med den korrigerende kurs som henstillet af Rådet i medfør af artikel 126, stk. 7, i TEUF den 21. januar 2025 med henblik på at bringe situationen med et uforholdsmæssigt stort underskud til ophør ([7]). På grundlag af Kommissionens vurdering af virkningsfulde foranstaltninger af 3. juni 2026 ([8]) suspenderes proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud over for Italien.

(8) Ruslands angrebskrig mod Ukraine og dens følgevirkninger udgør en eksistentiel udfordring for Den Europæiske Union. Kommissionen har opfordret medlemsstaterne til at anmode om en koordineret aktivering af stabilitets- og vækstpagtens nationale undtagelsesklausul for at støtte EU's bestræbelser på at sikre en hurtig og betydelig forøgelse af forsvarsudgifterne ([9]), og Det Europæiske Råd bifaldt forslaget på sit møde den 6. marts 2025. Medlemsstaterne kan stadig anmode om aktivering af den nationale undtagelsesklausul på ethvert tidspunkt indtil 2028, hvis de opfylder kriterierne i artikel 26 i forordning (EU) 2024/1263.

([5]) SWD(2026) 139 final.

([6]) Rådets henstilling af 21. januar 2025 om godkendelse af Italiens nationale mellemfristede plan for finans- og strukturpolitiske tiltag (EUT C, C/2025/651, 10.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/651/oj).

([7]) Rådets henstilling med henblik på at bringe situationen med et uforholdsmæssigt stort underskud i Italien til ophør, vedtaget den 21. januar 2025. Alle dokumenter i relation til proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud over for Italien findes på: Italy - Economy and Finance - European Commission.

([8]) Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Den Europæiske Centralbank, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg, Regionsudvalget og Den Europæiske Investeringsbank: Det Europæiske Semester 2026 – Forårspakke (COM(2026) 200 final).

([9]) Meddelelse fra Kommissionen om tilpasning til øgede forsvarsudgifter inden for rammerne af stabilitets- og vækstpagten, Bruxelles, 19.3.2025 (C(2025) 2000 final).

(9) Den 30. april 2026 forelagde Italien sin årlige statusrapport 2026 ([10]) om overholdelsen af de anbefalede maksimale vækstrater i nettoudgifterne, gennemførelsen af det sæt reformer og investeringer, der ligger til grund for forlængelsen af tilpasningsperioden samt gennemførelsen af reformer og investeringer til reaktion på de vigtigste udfordringer, der er identificeret inden for rammerne af de landespecifikke henstillinger under det europæiske semester. Den årlige statusrapport afspejler også Italiens halvårlige rapportering om de fremskridt, der er gjort med gennemførelsen af Italiens genopretnings- og resiliensplan, jf. artikel 27 i forordning (EU) 2021/241. Rapporteringen om de foranstaltninger, der er truffet inden for rammerne af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud, indgår i den årlige statusrapport.

(10) I 2025 udgjorde realvæksten i BNP 0,5 %, og HICP-inflationen lå på 1,7 %. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2026 ventes det reale BNP at stige med 0,5 % i 2026 og 0,6 % i 2027, mens HICP-inflationen ventes at ligge på 3,2 % i 2026 og 1,8 % i 2027.

(11) Ifølge data fra Eurostat ([11]) faldt Italiens offentlige underskud fra 3,4 % af BNP i 2024 til 3,1 % af BNP i 2025, mens det primære overskud steg fra 0,5 % af BNP til 0,8 % i 2025. På grundlag af de politiske foranstaltninger, der var kendt på skæringsdatoen for prognosen, forventes der ifølge Kommissionens forårsprognose 2026 et underskud på 2,9 % af BNP i både 2026 og 2027. Faldet i underskuddet i 2026 afspejler hovedsagelig lavere udgifter til skattefradraget i forbindelse med boligrenoveringer, mens andre udgiftsposter, bl.a. offentlige investeringer, forventes at fortsætte med at stige sammen med skatteindtægterne.

(12) Ifølge Kommissionens estimater var den finanspolitiske kurs ([12]), som omfatter både nationalt finansierede og EU-finansierede udgifter, kontraktiv med 0,3 % af BNP i 2025. Den forventes at være kontraktiv med 0,3 % af BNP i 2026 og med 0,5 % af BNP i 2027.

(13) Ifølge data fra Eurostat ([13]) steg Italiens offentlige gæld fra 134,7 % af BNP ved udgangen af 2024 til 137,1 % af BNP ved udgangen af 2025. Stigningen i gældskvoten i 2025 afspejler hovedsagelig betydelige lånebehov i forbindelse med den udskudte virkning af skattefradragene for boligrenoveringer, der påvirkede tidligere års underskud. På grundlag af de politiske foranstaltninger, der var kendt på skæringsdatoen for prognosen, forventes gældskvoten ifølge Kommissionens forårsprognose 2026 at stige til 138,5 % ved udgangen af 2026 og yderligere til 139,2 % ved udgangen af 2027. Stigningen i 2026 og 2027 afspejler hovedsagelig den udskudte indvirkning af skattefradragene for boligrenoveringer, mens de gældsreducerende virkninger af de primære overskud fortsat er begrænset.

(14) Ifølge Kommissionens forårsprognose 2026 udgjorde Italiens samlede forsvarsudgifter 1,3 % af BNP i 2025 og forventes at udgøre 1,2 % af BNP i 2026 ([14]).

([10]) De årlige statusrapporter 2026 findes på: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

([11]) Eurostat – euroindikatorer, 22.4.2026.

([12]) Den finanspolitiske kurs bestemmes ud fra den årlige ændring i den underliggende offentlige budgetstilling. Den bruges til at bedømme den økonomiske impuls fra finanspolitiske tiltag, både dem, der finansieres nationalt, og dem, der finansieres over EU-budgettet. Den finanspolitiske kurs måles som forskellen mellem i) den potentielle vækst på mellemlang sigt og ii) ændringen i de primære udgifter ekskl. diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden og inkl. udgifter finansieret med ikketilbagebetalingspligtig støtte (tilskud) fra genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-fonde.

([13]) Eurostat – euroindikatorer, 22.4.2026.

([14]) NATO's definition af forsvarsudgifter adskiller sig fra definitionen i COFOG. Der kan også være forskelle som følge af tidspunktet for registrering af udgifterne, navnlig i forbindelse med militært udstyr, da NATO's registrering ikke følger nationalregnskabsreglerne med hensyn til registreringstidspunkt.

(15) Unionen står fortsat over for en risiko for afbrydelser i energiforsyningen og høj prisvolatilitet, som forværres yderligere af geopolitiske spændinger, der påvirker de globale olie- og gasmarkeder. Erfaringerne fra energikrisen i 2022-2023 har vist, at brede og ikkemålrettede foranstaltninger har betydelige finanspolitiske omkostninger og er socialt og økonomisk ineffektive. Siden krigen i Mellemøsten brød ud i februar 2026, har Italien vedtaget finanspolitiske foranstaltninger til at afbøde virkningerne af høje energipriser for husholdninger og virksomheder ([15]). Disse omfatter en ikkemålrettet reduktion af punktafgifterne på brændstoffer, som udløber den 22. maj 2026, og et skattefradrag for virksomheder, der er aktive inden for vejtransport, fiskeri og landbrug, som udløber den 31. maj 2026. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2026 forventes de finanspolitiske omkostninger ved disse foranstaltninger at udgøre omkring 0,1 % af BNP i 2026. Hvis foranstaltningerne forbliver i kraft indtil udgangen af 2026, vil de finanspolitiske omkostninger ifølge Kommissionens estimater udgøre 0,3 % af BNP i 2026.

(16) Ifølge Kommissionens beregninger steg Italiens nettoudgifter med 1,5 % i 2025, men faldt med 0,6 % samlet set i 2024 og 2025. Væksten i nettoudgifter i 2025 ligger over den anbefalede maksimale vækstrate med en afvigelse på 0,1 % af BNP på årsbasis. For 2024 og 2025 samlet set ligger den kumulerede vækstrate for nettoudgifterne marginalt over den anbefalede maksimale vækstrate med en afvigelse på mindre end 0,1 % af BNP kumuleret set.

(17) Ifølge Kommissionens beregninger forventes Italiens nettoudgifter at stige med 1,4 % i 2026 og med 0,8 % samlet set i 2024, 2025 og 2026. Den forventede vækst i nettoudgifterne i 2026 er under den anbefalede maksimale vækstrate. For 2024, 2025 og 2026 samlet set ligger den forventede kumulerede vækstrate for nettoudgifterne også under den anbefalede maksimale vækstrate.

(18) I henstillingen om godkendelse af Italiens mellemfristede plan præciseres det sæt reformer og investeringer, der ligger til grund for forlængelsen af tilpasningsperioden, sammen med en tidsplan for gennemførelsen heraf. Under hensyn til oplysningerne i Italiens årlige statusrapport finder Kommissionen, at gennemførelsen af de vigtigste elementer af disse reformer og investeringer, som skulle være gennemført pr. 30. april 2026, generelt er godt på vej. Hvad angår det vigtige tiltag, der skulle være truffet pr. 4. kvartal 2025, med hensyn til stigningen i offentlige udgifter til forskning og udvikling (FoU), målt som bruttonationaludgifter til FoU (GERD), vedrører de seneste statistikker i Eurostat 2024. Det fremgår imidlertid af indledende skøn fra de italienske myndigheder, at FoU-udgifterne målt som GERD forventes at udgøre 0,59 % af BNP i 2025, hvilket er tegn på, at målet er på vej til at blive nået. Kommissionen mener, at Italien overordnet set har opfyldt sine forpligtelser på tilfredsstillende vis ([16]).

(19) På trods af de strukturelle foranstaltninger, der er gennemført i de seneste år, er Italiens skattesystem fortsat i høj grad baseret på beskatning af arbejdskraft, som yder det største bidrag til en skattekvote over EU-gennemsnittet. Skattekilen ligger over EU-gennemsnittet for enlige med gennemsnitsløn og under EU-gennemsnittet for lavtlønnede, og begge værdier steg svagt i 2025. Særordninger for selvstændige erhvervsdrivende og den stigende anvendelse af midlertidig flad personindkomstbeskatning gør skattesystemet meget komplekst, svækker progressionen og udhuler skattegrundlaget, hvilket medfører et betydeligt indtægtstab. På trods af en betydelig reduktion er miljøskadelige subsidier desuden fortsat høje, og skatteudgifter, herunder vedrørende moms, anvendes i vid udstrækning. Samlet set ville en yderligere omlægning af skattebyrden fra arbejdskraft til andre underudnyttede indtægtskilder, som er mindre skadelige for væksten, bidrage til at øge vækstpotentialet. En omlægning af køretøjsafgifterne, så de mere præcist afspejler CO2-emissioner, især i stærkt trafikerede byer, kan desuden bidrage til at finansiere bæredygtig mobilitetsinfrastruktur og reducere den store afhængighed af vejtransport. På trods af den nylige reform er der fortsat mulighed for at reducere de skattemæssige fordele ved firmabiler med forbrændingsmotor. Endelig er skatteunddragelsen fortsat omfattende, navnlig på momsområdet og blandt selvstændige erhvervsdrivende, trods de ambitiøse modforanstaltninger, der er truffet i de seneste år, herunder som led i genopretnings- og resiliensplanen. Data fra skattemyndigheden for de første fem måneder af 2026 peger i retning af nogle positive resultater. Samtidig risikerer nylige foranstaltninger, der minder om skatteamnestier, at have den modsatte virkning med hensyn til overholdelsen af skattereglerne.

([15]) Situationen på skæringsdatoen for Kommissionens forårsprognose 2026 (4. maj 2026).

([16]) Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Den Europæiske Centralbank, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg, Regionsudvalget og Den Europæiske Investeringsbank: Det Europæiske Semester 2026 – Forårspakke (COM(2026) 200 final).

(20) Matrikelværdierne er endnu ikke systematisk blevet bragt tættere på markedsværdierne. Italien har imidlertid i sin mellemfristede plan for finans- og strukturpolitiske tiltag forpligtet sig til at ajourføre matrikelværdierne for ejendomme, der endnu ikke er opført i registret, og for bygninger, der har modtaget støtte gennem offentlige ordninger for energieffektivitet og/eller boligrenoveringsforanstaltninger. Primære boliger er fritaget for løbende ejendomsbeskatning i næsten alle ejendomskategorier. Dette medfører lave ejendomsrelaterede indtægter på lokalt plan, også i byer, der står over for udfordringer med adgang til økonomisk overkommelige boliger. I omkring en tiendedel af de italienske provinser udgør lejeomkostningerne mere end en tredjedel af gennemsnitslønnen, selv om der findes huslejeregulering. Andelen af sociale boliger er lav i Italien, og den offentligt ejede boligmasse er begrænset, mens ventelisterne er meget lange. Italien er også kendetegnet ved en stor andel ubeboede boliger og en høj forekomst af korttidsudlejning. Ansvaret er fordelt mellem centralforvaltningen og subnationale forvaltninger, og der findes ikke nogen samlet national koordineringsramme. Manglen på strukturel finansiering har yderligere begrænset boligpolitikkens effektivitet. Regeringen vedtog for nylig Piano Casa, men vurderingen og gennemførelsen heraf befinder sig stadig på et meget tidligt stadie.

(21) I de kommende år forventes et betydeligt finanspolitisk pres at lægge en dæmper på de offentlige finanser, herunder stigende omkostninger som følge af den demografiske udvikling. Navnlig absorberes en betydelig del af de offentlige midler af alderspensioner og omkostningerne til gældsservicering, hvilket begrænser det finanspolitiske råderum til andre prioriteringer. De offentlige investeringer er steget betydeligt i forhold til niveauet før pandemien, også når man medregner støtten fra genopretnings- og resiliensfaciliteten. Samtidig er udgifterne til visse vækstfremmende politikområder, herunder uddannelse og sundhed, faldet i forhold til 2019 målt som andel af de samlede udgifter. En ny retlig ramme kræver, at ministerierne foretager detaljerede evalueringer af udgiftspolitikker som led i de nye »udgiftsanalyse- og evalueringsplaner« i overensstemmelse med forpligtelserne under den mellemfristede plan for finans- og strukturpolitiske tiltag. For at forbedre effektiviteten og kvaliteten af de offentlige udgifter i Italien vil det være afgørende at gennemføre den nye vurderingsramme fuldt ud og følge op på det med effektive politiske tiltag baseret på evalueringsresultaterne.

(22) Italien er en af de medlemsstater, der har den ældste befolkning og den laveste fertilitetsrate, og hvor alderen på førstegangsfødende kvinder ligger over gennemsnittet. Hjerneflugten fortsætter, idet mange unge, højt kvalificerede indbyggere søger bedre muligheder i udlandet, samtidig med at Italien har vanskeligt ved at tiltrække og fastholde talent. Andelen af personer i den arbejdsdygtige alder er fortsat faldende, hvilket forværres af den vedvarende lave arbejdsmarkedsdeltagelse blandt kvinder og unge. En velstyret lovlig migration kunne afbøde de kort- og mellemfristede virkninger af den demografiske tilbagegang, men der kunne antages en mere helhedsorienteret og strukturel tilgang, som går videre end finansielle incitamenter, for at skabe gunstige forhold for forældreskab via stabile job, arbejdsmarkedspolitikker og indførelsen af bredere foranstaltninger til at øge kvindernes og de unges deltagelse i arbejdsstyrken, samtidig med at det bliver muligt at tiltrække og fastholde talentfulde arbejdstagere af høj kvalitet. De aldersrelaterede udgifter forventes at stige, hvilket vil tynge de offentlige finanser. Trods pensionsreformen fra 2011 forventes pensionsudgifterne i forhold til BNP stadig at stige på mellemlang sigt som følge af demografiske tendenser, herunder en stigende ældrekvote, og virkningen af førtidspensionsordninger, der blev indført i 2019 og fornyet i tidligere år, selv om sidstnævnte gradvis er blevet nedskaleret og ikke fornyet i 2026. Med budgetloven for 2026 er der indført foranstaltninger, der skal fremme deltagelsen i supplerende pensionsordninger, som også kan bidrage til at forbedre pensionernes tilstrækkelighed som supplement til de offentlige pensioner. Deltagelsen er imidlertid fortsat begrænset (38,3 % af arbejdsstyrken), kun 29 % af medlemmerne er under 40 år gamle, og en meget lille andel er selvstændige. Samtidig er den automatiske sammenhæng mellem pensionsalderen og den forventede levetid delvis genindført, og fastfrysningen af forhøjelsen på tre måneder gælder kun for visse kategorier af arbejdstagere. Foranstaltningerne til at sikre pensionssystemets holdbarhed kunne suppleres med foranstaltninger til at gøre det lettere at forblive længere på arbejdsmarkedet, herunder gennem fleksible arbejdsordninger og aldersspecifikke personalepolitikker.

(23) Det er fortsat afgørende, at lokale og regionale myndigheder, arbejdsmarkedets parter, civilsamfundet og andre relevante interessenter inddrages systematisk, på en meningsfuld måde og i rette tid for at sikre et bredt ejerskab til og således en vellykket gennemførelse af Unionens finansieringsinstrumenter, herunder også i forbindelse med det europæiske semester.

(24) Hvad angår tempoet for gennemførelsen af programmer vedrørende samhørighedspolitikken, som omfatter støtte fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU), Den Europæiske Socialfond Plus og Fonden for Retfærdig Omstilling, ligger Italien fortsat under gennemsnittet for EU både med hensyn til projektudvælgelse og udbetalinger. Det er vigtigt at fremskynde indsatsen for at sikre en hurtig gennemførelse af investeringer og samtidig opnå de størst mulige konkrete resultater. Italien står fortsat over for udfordringer med hensyn til gennemførelsen som følge af svag administrativ kapacitet, langsom gennemførelse af infrastrukturprojekter og ringe koordinering mellem centrale, regionale og andre forvaltningsniveauer, navnlig på politikområder med fælles ansvarsområder. Disse udfordringer forhindrer fremskridt inden for beskæftigelse, færdigheder og social inklusion, og det skaber forsinkelser i gennemførelsen af investeringerne under platformen for strategiske teknologier for Europa eller i økonomisk overkommelige og bæredygtige boliger. Samtidig skal Italien fremskynde anvendelsen af FRO, idet midlerne skal være udbetalt inden udgangen af 2026. Det er vigtigt, at de nye investeringer, som Italien har udpeget i sin midtvejsgennemgang af fondene under samhørighedspolitikken, navnlig investeringer knyttet til de fem prioriteter i forordningen om midtvejsgennemgangen ([17]), gennemføres hurtigt og effektivt.

(25) Italien står over for flere udfordringer med hensyn til forskning og innovation, virksomheders vækst og ikkebankfinansiering, industristrategi, offentlig forvaltning, retsvæsen og konkurrence. Det står også over for udfordringer med hensyn til klimatilpasning, energi-, affalds- og vandsektorerne samt arbejdsmarkedet, kompetencer, uddannelse og sundhed.

(26) Italiens produktivitets- og vækstpotentiale hæmmes af begrænsede offentlige og private investeringer i forskning og udvikling. Sammenlignet med andre medlemsstater er Italiens offentlige støtte til innovation, trods en nylig stigning, mindre omfattende og mindre generøs, og landet ville have gavn af en mere strategisk fordeling af ressourcer og offentligt-privat samarbejde i overensstemmelse med forpligtelserne i den mellemfristede plan for finans- og strukturpolitiske tiltag. Genopretnings- og resiliensplanen og fondene under EU's samhørighedspolitik omfatter flere initiativer til støtte for samarbejdet mellem virksomheder og den akademiske verden, som fortsat er fragmenteret og mangler en sammenhængende national forvaltning. Indkøb af innovationsløsninger, som i øjeblikket er begrænset til forsvarssektoren og den grønne sektor, kunne spille en vigtig rolle for udviklingen af markeder for nystartede virksomheder og samtidig gøre de offentlige udgifter mere effektive. Trods en vis stigning i 2025 råder universitetssystemet over begrænsede ressourcer, og Italien har et af de laveste niveauer for udgifter til universiteter blandt OECD-landene. Desuden har universiteter og forskere fortsat begrænsede incitamenter til at gennemføre aktiviteter vedrørende udnyttelse af forskning og teknologioverførsel. Forskerkarrierer udvikler sig langsomt og uforudsigeligt. En reform, der blev vedtaget i 2025, har øget antallet af kortvarige kontraktformer for forskere uden udsigt til fastansættelse, hvilket risikerer at påvirke deres karriereforløb yderligere. Samtidig indførte Italien med finansloven for 2026 en ekstraordinær rekrutteringsplan, som skulle støtte oprettelsen af et vist antal yderligere faste stillinger. Det er dog nødvendigt at forbedre den langsigtede planlægning af rekruttering og samtidig træffe foranstaltninger til at fremskynde forskeres karriereforløb. Selv om kontorerne for teknologioverførsel er blevet bedre, er de stadig relativt små og mangler tilstrækkelige menneskelige og finansielle ressourcer til at støtte omsætningen af forskningsresultater til nye forretningsmuligheder, og synergierne med venturekapitalinvestorer bør også styrkes. Loven om strategisk politik 2026-2028 om videnopbygning og teknologioverførsel vil, når den er vedtaget, udgøre et vigtigt skridt fremad takket være udpegelsen af centrale prioriteter og strategiske indsatsområder.

([17]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2025/1914 af 18. september 2025 om ændring af forordning (EU) 2021/1058 og (EU) 2021/1056 for så vidt angår særlige foranstaltninger til at adressere strategiske udfordringer i forbindelse med midtvejsgennemgangen.

(27) Italiens svare produktivitetsvækst afspejler strukturelle begrænsninger, der er forbundet med det forhold, at store firmaer kun tegner sig for en forholdsvis begrænset del af værditilvæksten, og at der er en overvægt af små og mellemstore virksomheder, som ofte er familiedrevne, og som ikke i tilstrækkelig grad anvender en professionel ledelsespraksis, hvilket hindrer innovation og produktivitet. Skattepolitikken såsom den forenklede skatteordning med faste satser for mikrovirksomheder og den gunstige skattebehandling af nedarvede virksomheder (hvor der gælder et krav om fem års fortsat kontrol) fjerner incitamenterne til konsolidering og vækst. Italien ville derfor have gavn af at fremme opskaleringen af nystartede virksomheder og sammenlægningen af små og mellemstore virksomheder (SMV'er) ved at fjerne lovgivningsmæssige og skattemæssige barrierer, fremme inddragelsen af eksterne professionelle ledere og opkvalificeringen af ledere samt styrke innovationen og adgangen til kapitalmarkederne. Der er taget positive skridt på nogle af disse områder, f.eks. gennem den igangværende gennemførelse af Legge Capitali, den nylige vedtagelse af en årlig lov for SMV'er og den delegerede retsakt om reform af nystartede virksomheder og innovative SMV'er. Den store nationale opsparing i Italien udgør en vigtig økonomisk styrke, og hvis den mobiliseres bedre, kunne den spille en større rolle i finansieringen af vækst og innovation og hjælpe virksomheder med at opskalere. Italiens kapitalmarkeder bør videreudvikles og deres dybde og likviditet øges ved at støtte efterspørgslen, tilskynde til nye børsnoteringer og fremme udstedelsen af virksomhedsobligationer. Den nyligt vedtagne reform af kapitalmarkederne og selskabsretten er et skridt i den rigtige retning. De eksisterende garantiordninger og incitamenter kunne omlægges, så de prioriterer og støtter efterspørgslen efter kapitalmarkedsinstrumenter. Adgangen til finansiering uden for banksektoren er fortsat særlig begrænset for innovative virksomheder, da kapitalmarkedet, og især det indenlandske marked for venturekapital, stadig er underudviklet, selv om det dog er i vækst. Dette skyldes navnlig den begrænsede tilstedeværelse af institutionelle investorer og virksomhedsinvestorer samt de få exitmuligheder. Selv om der er iværksat flere initiativer for at støtte udviklingen af venturekapital og privat egenkapital, bør den offentlige indsats koncentreres yderligere om markedssegmenter i tidlige faser og med højere risiko samt om at tiltrække og mobilisere institutionelle investorer ved hjælp af finansielle instrumenter og fund of funds-strukturer med passende risikoafdækkende elementer. Styrkelse af muligheden for at investere i aktivklasser med en længere investeringshorisont for indenlandske institutionelle investorer, såsom pensionskasser og især forsikringsselskaber, kunne forbedre adgangen til finansiering uden for banksektoren.

(28) Stagnerende produktivitet er fortsat kendetegnende for Italien og afspejler også store forskelle mellem de nordlige og sydlige regioner. I den sydlige region svækkes produktiviteten af, at virksomhederne typisk er af mindre størrelse og koncentreret i de traditionelle sektorer, mens manglen på infrastruktur begrænser konkurrenceevnen. Italien ville have gavn af en innovationsdrevet industristrategi, der kan styre ressourcerne hen imod sektorer og teknologier med høj merværdi og fremme udviklingen i syd, navnlig ved at øremærke ressourcer til de mindre udviklede regioner og målrette indsatsen mod strategiske sektorer. Selv om hvidbogen »Made in Italy 2030« udgør et første skridt i retning af udformningen af en industristrategi, er udfordringen fortsat at gennemføre klare politiske tiltag og skabe en forvaltningsstruktur for industripolitikken. De 18 produktionskæder (Filiere produttive), der er identificeret i hvidbogen, vil drage fordel af en strategisk retning, herunder fokus på sektorer med høj merværdi og et territorialt anvendelsesområde, for at undgå en mulig risiko for, at den offentlige indsats bliver ikkeselektiv og ineffektiv. I overensstemmelse med målet i den mellemfristede plan for finans- og strukturpolitiske tiltag er der også behov for en yderligere indsats for at rationalisere og stabilisere de mere end 2 700 nationale og regionale incitamentsordninger og for at øremærke ad hoc-ressourcer til de sydlige regioner. Industristrategien ville have gavn af en bedre koordinering med planlægningen af infrastrukturelle investeringer og forskningsinvesteringer, mens anvendelsen af lokalt målrettede politiske virkemiddelkombinationer (f.eks. incitamenter, fysisk planlægning og infrastrukturudvikling) for at hjælpe industriel vækst og strukturforandring, navnlig i de sydlige regioner. Endelig vil der være behov for en solid indsats for at afhjælpe Italiens vedvarende infrastrukturforskelle mellem de nordlige og de sydlige regioner, navnlig ved at færdiggøre de store projekter, der er indledt som led i genopretnings- og resiliensplanen og samhørighedspolitikken, idet der fokuseres på adgang til industriområder og forbedring af forbindelsesmulighederne på den sidste kilometer. Vej- og havneinfrastruktur samt multimodale logistikknudepunkter kræver også opmærksomhed sammen med vedtagelsen af en flerårig og multimodal transportstrategi.

(29) Italien har gjort bemærkelsesværdige fremskridt med hensyn til at forbedre effektiviteten i den offentlige forvaltning og med forenklingsindsatsen, hvilket også understøttes af reformerne og investeringerne i forbindelse med genopretnings- og resiliensplanen. Men der er stadig rigelig plads til forbedringer. Mens 41 % af de italienske virksomheder angiver, at de er utilfredse (mod et EU-gennemsnit på 24 %), er andelen af borgere, der finder procedurerne i den offentlige forvaltning komplekse og besværlige, faldet med 14 procentpoint siden 2023, hvilket stort set bringer Italien på linje med EU-gennemsnittet (Italien 39 %, EU 38 % i 2025). Selv om der er gjort visse fremskridt, bl.a. takket være genopretnings- og resiliensplanen, ville det være vigtigt yderligere at styrke interoperabilitet mellem og anvendelse af alle platformene for at forbedre personaleforvaltning, uddannelse og rekruttering af offentligt ansatte. Det kunne også være gavnligt at fremme den horisontale og vertikale mobilitet og yderligere fremme præstationsbedømmelser, karriereudvikling, bedre muligheder for opkvalificering og omskoling samt større lighed og inklusion på tværs af alle forvaltningsniveauer i overensstemmelse med tilsagnene i den mellemfristede plan for finans- og strukturpolitiske tiltag. Italien fortsætter sin forenklingsindsats gennem oprettelsen af Italia Semplice sideløbende med et nyt interoperabelt dataudvekslingssystem på tværs af det eksisterende kvikskrankesystem for virksomheder, men der er behov for yderligere at strømline de administrative processer ved at skabe større interoperabilitet mellem eksisterende platforme. Samtidig er den administrative kapacitet fortsat ujævnt fordelt på tværs af regioner med betydelige begrænsninger på lokalt plan, især i de sydlige regioner og på områder såsom digitalisering, beslutningskapacitet og offentlig økonomistyring samt mellem mindre og større kommuner. Det er afgørende at udvikle en overordnet strategi for strukturel administrativ kapacitet med afsæt i genopretnings- og resiliensplanen og foranstaltningerne under samhørighedspolitikken, herunder det nationale program om samhørighedskapacitet. Denne strategi kunne skabe en ramme for en række foranstaltninger under genopretnings- og resiliensplanen, som har vist sig effektive med hensyn til at støtte lokale myndigheder i gennemførelsen af projekter under genopretnings- og resiliensplanen, samtidig med at den forhindrer, at de territoriale forskelle bliver større. Mens de bedre rustede regioner bygger videre på erfaringerne med genopretnings- og resiliensplanen, ville mindre ressourcestærke regioner, navnlig i syd have gavn af en mere aktiv og målrettet støtte fra den centrale forvaltning. Desuden kunne det være gavnligt at fremme former for forvaltningsmæssige sammenslutninger, navnlig for mindre forvaltninger, især i syd.

(30) Som led i genopretnings- og resiliensplanen gennemfører Italien en omfattende reformpakke for at øge effektiviteten af de civilretlige, strafferetlige, insolvensretlige og skatteretlige retssystemer. Oprettelsen af kontorer for retssager samt digitaliseringen af retssager, som yder organisatorisk og juridisk støtte til dommere, har bidraget til at forbedre domstolenes effektivitet. Der er dog stadig udfordringer. Sagsbehandlingstiden for tvistsager på det civil- og handelsretlige område ved domstole i første instans steg i 2024, og den er fortsat blandt de højeste i EU. Den tid, det tager at nå frem til en afgørelse i forvaltningsretlige sager i første instans, faldt i 2024, men den er fortsat en af de længste i EU. Institutionalisering af dommerens kontor og styrkede foranstaltninger til yderligere at mindske presset på domstolene og retssagernes gennemsnitlige varighed (f.eks. i overbebyrdede dele af retsvæsenet såsom fredsdommerembedet) vil, samtidig med at manglen på menneskelige ressourcer (dommere og domstolspersonale) fortsat afhjælpes, og en fuldstændig digitalisering af retssystemet opnås, bidrage til at øge systemets effektivitet i overensstemmelse med Italiens forpligtelser i den mellemfristede plan for finans- og strukturpolitiske tiltag.

(31) Bedre rammevilkår for konkurrence i flere sektorer og øget konkurrence både om og på markederne vil muliggøre en mere effektiv ressourceallokering, gavne forbrugerne og føre til gevinster i konkurrenceevne og produktivitet og dermed også tiltrække nye investeringer. Som led i genopretnings- og resiliensplanen har Italien gjort fremskridt i nogle vigtige sektorer, herunder energi, transport og lokale offentlige tjenester, og landet har moderniseret de nationale regler for kontrol med fusioner. Der er fortsat behov for yderligere lovgivningsinitiativer vedrørende: i) sikring af konkurrencebaseret udbud af koncessioner vedrørende energidistribution ii) transport, navnlig med henblik på fuldt ud at gennemføre de konkurrencefremmende reformer inden for jernbaner, motorveje og havne, og iii) sundhedssektoren, navnlig ved at sikre konkurrencefremmende principper og åbne og gennemsigtige udbud. Derudover vil åbne og gennemsigtige udbud af udløbende koncessioner i forskellige sektorer (herunder regulerede sektorer) sikre skærpet konkurrence på markederne. Dette vil øge konkurrencepresset på de etablerede operatører og forhindre, at investeringer forsinkes eller sættes i bero, eller at omkostningerne hertil i urimeligt omfang overdrages til forbrugerne/brugerne. Endelig påvirker lovgivningsmæssige barrierer handelen med varer inden for EU, idet nationale regler om emballering og mærkning skaber overholdelsesbyrder.

(32) Italien har nogle af de højeste elpriser i EU som følge af landets strukturelle afhængighed af dyr gasbaseret elproduktion. Dette og navnlig det høje forhold mellem el- og gaspriserne udgør en væsentlig hindring for elektrificering for både husholdninger og industri. På trods af et betydeligt uudnyttet potentiale går udbygningen af vedvarende energi for langsomt til at nå 2030-målene: En hurtigere udbredelse af vedvarende energi ville bidrage til at dæmpe elpriserne på mellemlang sigt. Fortsat støtte gennem auktioner vedrørende vedvarende energi og lagring samt fuld gennemførelse af tilladelsesreformen »Testo Unico«, inklusive på regionalt plan, vil understøtte dette mål. For at tilpasse energibeskatningen til dekarboniseringsmålene vil en reduktion og rationalisering af skatter og afgifter på elektricitet, herunder skattelignende afgifter (»oneri generali di sistema«), bidrage til at mindske de eksisterende negative incitamenter til elektrificering, navnlig for virksomheder og industrien. En integration af større andele af vedvarende energi kræver fremskyndede investeringer for at styrke elnettet og reducere flaskehalse, samtidig med at virkningen på forbrugernes elregninger begrænses. Dette omfatter investeringer i grænseoverskridende sammenkoblinger og afhjælpning af ventetiderne for tilslutning til distributionsnettene. Italien bør også fortsat fremme ikke-fossile fleksibilitetsløsninger såsom lagrings- og efterspørgselsreaktionsmekanismer.

(33) Italien er udsat for betydelige økonomiske virkninger af øgede klimarisici, navnlig hydrogeologiske farer, og tilgængelige indikatorer peger på et af de højeste forhold mellem skader forårsaget af naturkatastrofer og BNP i EU. Selv om der er gjort fremskridt med gennemførelsen af den nationale tilpasningsplan gennem oprettelsen af det nationale observatorium for tilpasning til klimaændringer, er forvaltningen af klimatilpasningspolitik fortsat fragmenteret på tværs af myndigheder på både centralt og lokalt plan. De foreliggende skøn peger i retning af et betydeligt behov for investeringer i klimatilpasning i de kommende årtier. En konsolidering af planlægningen for investeringer i klimatilpasning og reduktion af hydrogeologiske risici kan bidrage til at løse dette problem effektivt. Selv om den nylige indførelse af obligatorisk forsikring mod naturkatastrofer for virksomheder har bidraget til at afhjælpe forsikringskløften på klimaområdet, bør der undersøges og gennemføres rimelige og overkommelige løsninger for at tackle den resterende kløft. Øget arealbefæstelse forværrer den store sårbarhed over for hydrogeologiske risici. Derfor kan øget anvendelse af naturbaserede løsninger, understøttet af indførelsen af en national opgørelse og en mere systematisk integration i arealplanlægningen, være en effektiv modforanstaltning.

(34) Utilstrækkelig infrastruktur til vand- og affaldshåndtering, navnlig i de sydlige regioner, har alvorlige konsekvenser for kvaliteten af leveringen af lokale offentlige tjenester og for miljøet, der medfører betydelige omkostninger for borgerne og tabte indtægter for den italienske økonomi. Selv om der er foretaget betydelige investeringer i affalds- og vandsektoren med støtte fra genopretnings- og resiliensplanen og midler under samhørighedspolitikken, er det vigtigt at fortsætte fremskridtene med at nedbringe de infrastrukturelle mangler.

(35) I lyset af den afgørende rolle, som menneskelig kapital spiller med hensyn til at øge Unionens konkurrenceevne og strategiske autonomi, henstillede Rådet i 2026, at medlemsstaterne træffer foranstaltninger til hurtigt at håndtere de strukturelle udfordringer relateret til menneskelig kapital for så vidt angår færdigheder og uddannelse, som hæmmer konkurrenceevnen. De landespecifikke henstillinger, som rettes til Italien i 2026, kan bidrage til gennemførelsen af Rådets henstilling om den menneskelige kapital i Unionen.

(36) En strukturelt lav kvalitet af job, herunder lave lønninger, udfordringer med hensyn til jobsikkerhed og karrieresikkerhed samt ligestilling mellem kønnene, er fortsat store hindringer, som kræver en beslutsom indsats. På trods af de seneste stigninger er Italien blandt de medlemsstater, hvor reallønnen er faldet mest siden 2019. Selv om lønvæksten begrænses af en strukturelt lav vækst i produktiviteten, forværres lønstagnationen også af kontraktdumping, forsinkelser i fornyelsen af kontrakter og den begrænsede anvendelse af kollektive overenskomstforhandlinger på andet niveau, navnlig blandt SMV'er og i de sydlige regioner. Selv om andelen af ansatte på tidsbegrænsede kontrakter er faldet som følge af stramningen på arbejdsmarkedet, er den fortsat blandt de højeste i EU. Italien har også fortsat en af de højeste andele af ufrivillig deltidsbeskæftigelse og midlertidige ansættelser, hvilket i uforholdsmæssig høj grad rammer kvinder, unge og migranter. Overgangen fra midlertidige til faste job er fortsat langt under EU-gennemsnittet. Foranstaltninger og initiativer til at bekæmpe arbejdsmarkedssegmentering og understøtte effektive kollektive overenskomstforhandlingsresultater vil være afgørende for at understøtte tilstrækkelige lønstigninger og forbedre den samlede jobkvalitet. Deltagelsen på arbejdsmarkedet og beskæftigelsesfrekvensen, herunder deltidsbeskæftigelse, for kvinder viser de største forskelle sammenlignet med mændenes i EU. Dette er især tilfældet i de sydlige regioner, som også er kendetegnet ved den laveste dækningsgrad for børnepasningsordninger. Behovene for langtidspleje stiger, mens udbuddet af sådanne ydelser ikke følger med, navnlig i de sydlige regioner. Selv om der på nationalt plan er gjort betydelige fremskridt med at udvide dækningsgraden for børnepasningsordninger, er der behov for yderligere indsats for at udvide børnepasningsordninger af høj kvalitet og langtidsplejeydelser i de regioner, hvor dækningen er lavest, samtidig med at det sikres, at disse ydelser er økonomisk overkommelige.

(37) Det er fortsat nødvendigt at bekæmpe sort arbejde, der er udbredt og i vækst, for at fremme jobkvalitet og fair konkurrence mellem virksomheder på grundlag af de seneste reformer under genopretnings- og resiliensplanen. Arbejdstilsynets effektivitet og administrative kapacitet bør øges ved at forbedre arbejdsvilkårene med henblik på at øge erhvervets tiltrækningskraft samt ved at styrke datadeling og koordinering mellem de organer, der udfører inspektioner. De hårdest ramte sektorer, såsom husligt arbejde og landbrug, vil have gavn af målrettede foranstaltninger, herunder forebyggende foranstaltninger. Udnyttelse af arbejdskraft, som navnlig rammer migranter, bør bekæmpes, bl.a. ved at forbedre adgangen til lovlig beskæftigelse for personer, der allerede befinder sig i Italien, ved at sikre passende beskyttelse af ofrene og en opsøgende indsats over for dem samt ved at undgå uacceptable boligforhold, navnlig for landbrugsarbejdere.

(38) Voksnes grundlæggende færdigheder er fortsat blandt de laveste i EU, mismatch mellem udbudte og efterspurgte makroøkonomiske færdigheder og kompetencer er blandt de højeste niveauer, og samtidig hæmmer voksnes lave og faldende deltagelse i uddannelse yderligere udviklingen af menneskelig kapital og dermed produktivitet. Italien har i de seneste år gennemført relevante reformer og investeret i voksenuddannelse, navnlig inden for rammerne af genopretnings- og resiliensfaciliteten. Der er dog fortsat barrierer for deltagelse i uddannelse, navnlig når det gælder omskoling og længere uddannelsesforløb. På grundlag af en solid og løbende vurdering af de aktive arbejdsmarkedspolitikker og uddannelsesforanstaltninger, der er indført i de seneste år, og deres resultater bør det integrerede system, der tilbyder støtte ved arbejdsløshed, sociale tjenester og uddannelse, støttes gennem bæredygtig finansiering også efter 2026. Barrierer for deltagelse i uddannelse, herunder erhvervsrettet uddannelse, bør reduceres yderligere. I lyset af de store regionale forskelle i voksenuddannelse og beskæftigelsesresultater er det afgørende at målrette aktiveringsforanstaltningerne bedre. Det er også afgørende at forbedre viden om og prognoserne for færdigheder. I den forbindelse vil regionale observatorier have gavn af en videreudvikling af det nationale integrerede system, der bringer udbuddet af færdigheder i overensstemmelse med efterspørgslen ved at udnytte lokale data om arbejdsmarkedet og gøre brug af AI-værktøjer. Forvaltningsmodellen for prognoser for og udbud af færdigheder kunne styrkes ved at sætte uddannelsens effektivitet og kvalitetssikring i centrum og ved at uddybe samarbejdet mellem uddannelsesudbydere, arbejdsmarkedets parter og arbejdsgivere med udgangspunkt bl.a. i de gode erfaringer fra »Fondi Interprofessionali«.

(39) Der er brug for en yderligere indsats for at afhjælpe Italiens svage og ujævne uddannelsesresultater og forbedre beskæftigelsesegnetheden blandt færdiguddannede fra videregående uddannelser. Selv om skolefrafaldet globalt set er faldet betydeligt, er læringsresultaterne ikke kommet tilbage på niveauet før pandemien og er fortsat mangelfulde. I Syditalien opnår 46 % af eleverne ikke grundlæggende færdigheder, og dårligt stillede elever har ca. tre gange større sandsynlighed for at klare sig dårligt end deres bedre stillede jævnaldrende. Et større fokus på og målrettede indsatser over for de dårligst præsterende skoler, herunder incitamenter til at tiltrække erfarne lærere, en udvidelse af heldagsundervisningen med udgangspunkt i investeringer i infrastruktur støttet under genopretnings- og resiliensfaciliteten og en opskalering af vellykkede initiativer som »Piano Estate«, Agenda Sud og Agenda Nord, kunne bidrage. Ved at udnytte investeringer inden for rammerne af genopretnings- og resiliensplanen kunne læseplanerne have gavn af at bygge på mere færdighedsbaseret tilgang. Efter de foreløbige positive resultater vil en yderligere vurdering af pilotprojektet vedrørende 4-årsreformen af den gymnasiale uddannelse også være afgørende for udformningen af en strukturel reform af uddannelsesforløbet. Det er også afgørende at øge lærerfagets tiltrækningskraft. Med udgangspunkt i reformen af lærerfaget støttet gennem genopretnings- og resiliensplanen er der behov for mere stabile ansættelsesvilkår for ikke-fastansatte lærere, en klarere sammenhæng mellem løn, kvalifikationer og præstationer samt styrket faglig udvikling og mobilitet. Andelen af 25-34-årige i Italien med en videregående uddannelse er sammen med de nyuddannedes beskæftigelsesegnethed fortsat blandt de laveste i EU, hvilket skyldes lange studietider, høje frafaldsrater, et lavt udbytte af uddannelse og høj mismatch mellem udbudte og efterspurgte færdigheder og kompetencer. På grundlag af indsatsen under genopretnings- og resiliensfaciliteten, herunder for at styrke STEM-, digitale og AI-relaterede kompetencer på tværs af uddannelsesniveauer, sideløbende med den kommende revision af læseplanerne for ungdomsuddannelserne, er der behov for yderligere reformer, herunder en tilpasning af det italienske universitetssystem til europæiske standarder ved at begrænse gratis reeksaminationer, indføre minimumskrav til merit og fremmøde, knytte ANVUR ([18])–baseret finansiering til kursusevalueringer og gennemførelsesprocenter og udvide vejledning i gymnasiale og videregående uddannelser og fremme STEM-uddannelser, navnlig blandt kvinder. Indarbejdelse af tværgående og arbejdsorienterede færdigheder i universitetsuddannelserne og en stærkere eksponering for arbejdsbaseret læring, navnlig i erhvervsuddannelserne, samt gennem obligatoriske praktikophold på universitetsniveau, kan styrke dimittendernes beskæftigelsesegnethed og skabe bedre overensstemmelse mellem udbuddet af færdigheder og arbejdsmarkedets behov.

([18]) ANVUR (Agenzia Nazionale di Valutazione del Sistema Universitario e della Ricerca) er det italienske nationale agentur for evaluering af universitets- og forskningssystemerne.

(40) Adgangen til sundhedsydelser i Italien er blevet forringet i de seneste år med voksende ventelister til offentlige sundhedsydelser, en egenbetaling, der ligger betydeligt over EU-gennemsnittet, betydelige territoriale forskelle i leveringen af sundhedsydelser samt mangel på sundhedspersonale. Udrulningen af den territoriale sundhedsreform fra 2022, der har til formål at reorganisere de territoriale sundhedsydelser gennem de nye sundhedsfaciliteter, bør fortsætte ved at sikre færdiggørelsen og ibrugtagningen af alle de nye faciliteter (lægehuse i lokalsamfundene og lokalhospitaler) på lokalt plan sideløbende med den strukturelle integration af sundhedspersonalet i disse faciliteter, den fulde udrulning af interoperable digitale sundhedssystemer for at sikre kontinuitet i behandlingen på tværs af sundhedsstrukturer samt vedvarende finansiering af telemedicin og hjemmepleje. Den territoriale sundhedsreform bør gennemføres i synergi med sygehusreformen fra 2015 og suppleres med yderligere målrettede politikker for effektivt at sikre lige adgang til sundhedsydelser i Italiens indre områder. Det er også afgørende at afhjælpe manglen på sundhedspersonale, navnlig ved at anvende planlægningsmodellen for arbejdsstyrken på sundhedsområdet til at foretage vurderinger af og prognoser for den regionale fordeling, styre målrettede investeringer og give bedre input til politiske tiltag inden for uddannelse af sundhedspersonale. Endvidere bør vigtige sundhedsprofessioners tiltrækningskraft, navnlig sygeplejersker, praktiserende læger og akutlæger, øges gennem bedre arbejdsvilkår, karriereincitamenter, garanteret sikkerhed og retlig beskyttelse samt specialiseringskurser af højere kvalitet. Endelig bør den fuldstændige gennemførelse af ventelistestyringsplanen sikres, navnlig ved at afhjælpe manglerne ved ventelisteplatformen, herunder gennem forbedrede mekanismer for dataindsamling, og ved at vedtage de relevante dekreter, især dem, der fastlægger personalebehovet og opstiller tekniske retningslinjer for regionale bookingsystemer (CUP'er).

(41) På trods af den seneste forbedring er risikoen for fattigdom og social udstødelse fortsat forholdsvis høj i Italien, navnlig blandt børn og familier, og de territoriale forskelle bliver større. Den absolutte fattigdom er på historisk høje niveauer og berørte i 2024 8,4 % af husstandene, herunder 13,8 % af børnene. De regionale forskelle er markante, idet antallet af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse er omkring fire gange højere på øerne end i den nordøstlige del af landet. Mangler i den sociale beskyttelse, navnlig for atypiske arbejdstagere, selvstændige, arbejdsløse og personer uden for arbejdsmarkedet, bidrager fortsat sammen med vedvarende svagheder i leveringen af væsentlige tjenesteydelser til en forhøjet risiko for fattigdom og social udstødelse. Selv om de bidragsbaserede ydelser har en vis positiv indvirkning, er bidraget fra andre sociale overførsler end pensioner med hensyn til at reducere fattigdommen under EU-gennemsnittet, og det faldt yderligere i 2025. Den reformerede minimumsindkomstordning (Assegno di Inclusione) har reduceret tilstrækkeligheden og dækningen, hvilket delvis er blevet opvejet af reformer i 2025 og 2026. Selv om den seneste politiske indsats for at støtte familier går i den rigtige retning, vil bekæmpelsen af børnefattigdom have yderligere gavn af en udvidelse af fuldtidsundervisningen og af at sikre bæredygtig finansiering af skolekantiner med udgangspunkt i investeringer i infrastruktur under genopretnings- og resiliensfaciliteten og i overensstemmelse med EU-strategien for bekæmpelse af fattigdom og den europæiske børnegaranti. Endvidere er hjemløshed fortsat et vedvarende og alvorligt fænomen, og der er betydeligt potentiale for at udvide anvendelsen af »først en bolig«-foranstaltninger. Endelig er der fortsat betydelige udfordringer i leveringen af social bistand. Klare servicemål, styrket overvågning og bedre koordinering på nationalt plan samt tilstrækkelig og forudsigelig finansiering vil bidrage til at udvide tilgængeligheden af tjenester og mindske territoriale uligheder. Hvis der tages fat på disse udfordringer, vil det også bidrage til at støtte den opadgående sociale konvergens i overensstemmelse med Kommissionens tjenestegrenes landeanalyse i anden fase på grundlag af rammen for social konvergens ([19]).

(42) I betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem euromedlemsstaternes økonomier og disse økonomiers kollektive bidrag til Den Økonomiske og Monetære Unions rette virkemåde henstillede Rådet i 2026, at euromedlemsstaterne træffer foranstaltninger, herunder gennem deres genopretnings- og resiliensplaner, til at efterkomme henstillingen fra 2026 om den økonomiske politik i euroområdet. For Italien bidrager henstilling 1 til at efterkomme den første, den anden, den tredje og den femte henstilling om euroområdet, henstilling 2 bidrager til at efterkomme den fjerde henstilling om euroområdet, henstilling 3 bidrager til at efterkomme den syvende og den niende henstilling om euroområdet, henstilling 4 bidrager til at efterkomme den ottende henstilling om euroområdet, henstilling 5 bidrager til at efterkomme den syvende henstilling om euroområdet og henstilling 6 bidrager til at efterkomme den femte henstilling om euroområdet.

([19]) SWD(2026)122 – Second-stage country analysis on social convergence in line with the Social Convergence Framework (SCF), 2026.

(43) I lyset af Kommissionens dybdegående undersøgelse og konklusionerne om tilstedeværelsen af ubalancer afspejler henstilling 1, 2, 3, 4 og 6 henstillinger i henhold til artikel 6 i forordning (EU) nr. 1176/2011. De politiske tiltag, der er nævnt i henstilling 1, bidrager til at håndtere sårbarheder relateret til stor offentlig gæld. De politikker, der er omhandlet i henstilling 1, 2, 3, 4 og 6, bidrager til at håndtere sårbarheder relateret til svag produktivitetsvækst og støtter dermed væksten i potentielt BNP og bidrager dermed også til at efterkomme henstilling 1. Henstilling 1, 2, 3, 4 og 6 bidrager til dels at rette op på ubalancer, dels til at efterkomme henstillingen om euroområdet fra 2026, jf. betragtning 43,

HENSTILLER, at Italien i 2026 og 2027 træffer foranstaltninger med henblik på at:

1. sikre, at nettoudgifterne overholder den korrigerende kurs som henstillet af Rådet den 21. januar 2025 i betragtning af den afvigelse, som Kommissionen har registreret i 2025 i forhold til det anbefalede loft over nettoudgifterne; øge de generelle forsvars- og sikkerhedsudgifter og styrke forsvarsberedskabet og samtidig garantere gældsholdbarhed og udgiftseffektivitet samt gradvis tilpasse budgettet til strukturelt højere forsvarsudgifter; sikre, at foranstaltninger, som træffes for at afbøde konsekvenserne af stigende energipriser, er af midlertidig karakter, fokuserer på at beskytte sårbare husstande eller på at dække behovene hos energiintensive selskaber og fastholder incitamentet til energibesparelser, og at det sikres, at deres finanspolitiske omkostninger er forenelige med forpligtelserne i henhold til EU's finanspolitiske ramme fortsætte med at gennemføre det sæt reformer og investeringer, der ligger til grund for den forlængede tilpasningsperiode, som henstillet af Rådet den 21. januar 2025; i overensstemmelse med målene for finanspolitisk holdbarhed gøre skattesystemet mere befordrende for bæredygtig vækst og samtidig sikre retfærdighed, bl.a. ved yderligere at bekæmpe skatteunddragelse og reducere de resterende skatteudgifter, herunder dem, der vedrører merværdiafgift og miljøskadelige subsidier; opdatere matrikelværdierne med udgangspunkt i tilsagnet i den mellemfristede plan for finans- og strukturpolitiske tiltag som led i en bredere gennemgang af boligrelaterede politikker; øge indsatsen for at forbedre effektiviteten og virkningsgraden af de offentlige udgifter; afhjælpe de demografiske udfordringer for at afbøde indvirkningen på den potentielle vækst og pensionssystemets holdbarhed, bl.a. ved at tiltrække og fastholde arbejdskraft af høj kvalitet og ved at tilskynde arbejdsmarkedsdeltagelsen blandt ældre, især i de sydlige regioner

2. sikre videreførelsen af de reformer og investeringer, der er gennemført inden for rammerne af genopretnings- og resiliensfaciliteten; øge indsatsen for at gennemføre programmerne vedrørende samhørighedspolitikken, hvor det er relevant med udgangspunkt i omfordelingen til strategiske prioriteter og fleksibilitetsmuligheder, der blev aftalt som led i midtvejsgennemgangen inden for rammerne af samhørighedspolitikken;

3. støtte forskning og innovation, herunder ved at fremme innovationsindkøb, øge universiteternes fokus på kommercialisering af forskning og forbedre forskeres karriereforløb; fremme mobiliseringen af opsparing, udbygningen af kapitalmarkederne og væksten i og konsolideringen af virksomheder, bl.a. ved at støtte erhvervsinvestorers og institutionelle investorers rolle i venturekapital og private equity samt lette nye børsnoteringer og udstedelsen af virksomhedsobligationer; gennemføre en industristrategi, der også har til formål at mindske de territoriale uligheder, ved at strømline de eksisterende politiske tiltag og tage hensyn til vigtige infrastrukturprojekter;

4. yderligere øge den offentlige forvaltnings effektivitet og yderligere styrke den administrative kapacitet, navnlig på lokalt plan og i de sydlige regioner; yderligere reducere efterslæbet og sagsbehandlingstiden i retssystemet; afhjælpe de resterende konkurrencebegrænsninger, herunder i transportsektoren og elsektoren, og fjerne de resterende hindringer for varernes frie bevægelighed;

5. fremskynde elektrificeringen og intensivere indsatsen for udbredelsen af vedvarende energi og energilagring, bl.a. ved fuldt ud at gennemføre tilladelsesreformerne, navnlig på subnationalt plan, og investere i elnettet; fortsætte med at håndtere klimarelaterede risici og afbøde deres økonomiske virkninger, bl.a. gennem mere institutionel koordinering, naturbaserede løsninger og klimaforsikringsdækning; håndtere den resterende ineffektivitet inden for vand- og affaldshåndtering ved at mindske mangler i infrastrukturen, navnlig i de sydlige regioner

6. fortsætte med at fremme jobkvaliteten yderligere ved at mindske segmenteringen af arbejdsmarkedet og understøtte effektive kollektive overenskomstforhandlingsresultater og passende lønninger; støtte arbejdsmarkedsdeltagelsen, bl.a. ved at forbedre de aktive arbejdsmarkedspolitikker og forbedre adgangen til prisoverkommelige plejetjenester af god kvalitet under hensyntagen til territoriale forskelle; fortsætte bestræbelserne på at komme sort arbejde til livs; fortsat fremme erhvervsrettet uddannelse, bl.a. ved at styrke uddannelse på arbejdspladsen og viden om færdigheder; forbedre uddannelsesresultaterne med fokus på grundlæggende færdigheder og relevansen af videregående uddannelser på arbejdsmarkedet; styrke rettidig adgang til prisoverkommelig sundhedspleje, bl.a. ved at afhjælpe manglen på centralt sundhedspersonale; fortsat forbedre den sociale beskyttelses dækning og tilstrækkelighed samt adgangen til sociale tjenester for personer i sårbare situationer, navnlig børn, samtidig med at den finanspolitiske holdbarhed opretholdes.

Udfærdiget i Bruxelles, den 10. juli 2026.

På Rådets vegne

S. HARRIS

Formand